

A TANTÁRGY ADATLAPJA

1. A képzési program adatai

1.1 Felsőoktatási intézmény	Babes-Bolyai Tudományegyetem
1.2 Kar	Református Tanárképző és Zeneművészet Kar
1.3 Intézet	Református Tanárképző és Zenepedagógia
1.4 Szakterület	Teológia
1.5 Képzési szint	Alapképzés/mesterképzés
1.6 Szak / Képesítés	Pszichológia

2. A tantárgy adatai

2.1 A tantárgy neve	Valláspszichológia TMM1111						
2.2 Az előadásért felelős tanár neve	Dr. Kovács Szabolcs						
2.3 A szemináriumért felelős tanár neve	Dr. Kovács Szabolcs						
2.4 Tanulmányi év	2021- 2022	2.5 Félév	I.	2.6. Értékelés módja	Vizsga	2.7 Tantárgy típusa	Kötelező

3. Teljes becsült idő (az oktatási tevékenység féléves óraszámja)

3.1 Heti óraszám	4	melyből: 3.2 előadás	2	3.3 szeminárium/labor	2
3.4 Tantervben szereplő össz-óraszám	52	melyből: 3.5 előadás	26	3.6 szeminárium/labor	26
A tanulmányi idő elosztása:					óra
A tankönyv, a jegyzet, a szakirodalom vagy saját jegyzetek tanulmányozása					15
Könyvtárban, elektronikus adatbázisokban vagy terepen való további tájékozódás					20
Szemináriumok / laborok, házi feladatok, portofóliók, referátumok, esszék kidolgozása					14
Egyéni készségfejlesztés (tutorálás)					0
Vizsgák					3
Más tevékenységek:					0
3.7 Egyéni munka össz-óraszámja	100				
3.8 A félév össz-óraszámja	52				
3.9 Kreditszám					

4. Előfeltételek (ha vannak)

4.1 Tantervi	<ul style="list-style-type: none"> Felsőfokú végzettség
4.2 Kompetenciabeli	<ul style="list-style-type: none"> Szakmai motiváció és elkötelezettség

5. Feltételek (ha vannak)

5.1 Az előadás lebonyolításának feltételei	<ul style="list-style-type: none"> Videoprojektorral felszerelt terem
5.2 A szeminárium / labor lebonyolításának feltételei	<ul style="list-style-type: none"> A szemináriumon való aktív részvétel A kiadott szemináriumi anyag áttanulmányozása A szemináriumi dolgozat elkészítése A szemináriumi dolgozat bemutatása

6. Elsajátítandó jellemző kompetenciák (transzverzális komp = általános készségek)

Szakmai kompetenciák	<ul style="list-style-type: none"> • Rálátás a teológia és a pszichológia összefüggéseire • Pszichológiai, pedagógiai szituációk meglátása és azok kezelési készsége az egyes bibliai szövegek alapján • A szakszóhasználat elsajátításának és alkalmazásának képessége • A bőséges szakirodalomban való tájékozódás képessége • A valláspszichológiához kapcsolódó széleskörű ismeretek mélyreható tanulmányozásának a képessége • A nevelési feladatok megfogalmazásának és a lehetőségek kidolgozásának képessége • A megszerzett ismeretek által a hallgatók alkalmassá válnak pedagógiai munkájukat pszichológiai, illetve valláspszichológiai megalapozottsággal ellátni.
Transzverzális kompetenciák	<ul style="list-style-type: none"> • Önálló kutatás képessége • Rugalmasság • Kezdeményezőkézség • Vezetési készség • Önismeret, értékelés és önértékelés képessége • Kapcsolatteremtési készség • Visszajelzés adásának és fogadásának a képessége • A csoporton belüli szeregyakorlás képessége • A rendelkezésre álló idő optimális kihasználása • A másokkal történő együttműködés képessége

7. A tantárgy célkitűzései (az elsajátítandó jellemző kompetenciák alapján)

7.1 A tantárgy általános célkitűzése	A tantárgy általános célja, hogy bemutassa a vallásosság lélektani folyamatainak főbb jellemzőit, törvényszerűségeit, irányait és területeit.
	<ul style="list-style-type: none"> • A vallásosság fogalmának, jelenségkörének, történetiségének, teológiai és lélektani értelmezésének elemzése. • A vallásosság megélésének egyéni útjainak és közösségi lehetőségeinek a feltérképezése. • A valláslélektani kutatások által igazolt vallási fejlődés fázisainak, feltételeinek és konzekvenciáinak megismerése. • Rálátás az egyes személyiségfejlődési szakaszokhoz köthető vallásossági jellemzőkre, különös tekintettel a kisgyermekkor és a serdülőkor vallásosságára. • Betekintés a vallásosság megélésének megbetegítő hatásaiba, a valláspatológia jelentősebb felismeréseibe.

8. A tantárgy tartalma

8.1 Előadás	Didaktikai módszerek	Megjegyzések
1. A valláslélektan alapfogalmai	Előadás Megbeszélés Magyarázat	
2. A vallásosság értelmezésének történeti gyökerei	Előadás Megbeszélés Magyarázat	
3. A vallásosság értelmezésének lélektani gyökerei	Előadás Megbeszélés Magyarázat	

4. A megtérés folyamata	Előadás Megbeszélés Magyarázat	
5. A megtérés valláslélektani jelentősége	Előadás Megbeszélés Magyarázat	
6. A büntudat valláslélektani értelmezése	Előadás Megbeszélés Magyarázat	
7. Az istenkép alakulása kisgyermekkorban	Előadás Megbeszélés Magyarázat	
8. A serdülőkor vallásossága	Előadás Megbeszélés Magyarázat	
9. A hit stádiumai James Fowler elméletében	Előadás Megbeszélés Magyarázat	
10. A vallási ítéletalkotás folyamata Fritz Oser és Paul Gmünder elméletében	Előadás Megbeszélés Magyarázat	
11. A vallásosság közösségi szintjei	Előadás Megbeszélés Magyarázat	
12. Destruktív vallási csoportok vallásossága	Előadás Megbeszélés Magyarázat	
13. A vallásosság patológiás formái	Előadás Megbeszélés Magyarázat	
14. A vallásosság pozitív hatásai	Előadás Megbeszélés Magyarázat	

Könyvészet

- Cupitt, D.: *Eltűnt istenek nyomában. A vallásosság jövője.* Kulturtrade Kiadó, 1997.
- Della Seta, L.: *A büntudat leküzdése.* Háttér Kiadó, Bp. 2006.
- Endraß, E., Kratzer, S.: *Megbetegítő hit? Kiutak a válságból.* Kálvin Kiadó, Bp. 2006.
- Faber, H.: *Religionspsychologie.* Gütersloher Verlagshaus, 1973.
- Gyökössy Endre: *Életápolás.* Szent Gellért Kiadó és Nyomda, é.n.
- Grom, B.: *Religions Pädagogische Psychologie.* Patmos, 2000.
- Horváth-Szabó Katalin: *Büntudat – bűnbánat.* Vigilia, 2002/3.
- Jung, C. G.: *Gondolatok a vallásról és a kereszténységről.* Kossuth Könyvkiadó, Bp. 1996
- Süle Ferenc: *Valláspatológia.* Magánkiadás, Szokolya, 1997.
- Vergote, Antoine: *Valláslélektan. Interdiszciplináris szakkönyvtár 3. Semmelweis Egyetem TF, Párbeszéd (Dialógus) Alapítvány, Budapest, 2001.*
- Wiktröm, O.: *A kifürkészhetetlen ember.* Animula, 2000.

A vallási fejlődés megközelítései	Előadás Power Point-os bemutatóval Megbeszélés	
A vallási fejlődés kora gyermekkori gyökerei	Előadás Power Point-os bemutatóval Megbeszélés	
A serdülő és ifjúkor, mint vallásos fordulópont (?)	Előadás Power Point-os bemutatóval Megbeszélés	
A vallási ítéletalkotás kialakulásának fokozatai	Előadás Power Point-os bemutatóval Megbeszélés	
A hit kialakulása és fejlődése	Előadás Power Point-os bemutatóval Megbeszélés	
Az istenkép kialakulása és fejlődése	Előadás Power Point-os bemutatóval Megbeszélés	
Zavarok, elakadások az istenkép kialakulásának folyamatában	Előadás Power Point-os bemutatóval Megbeszélés	
Az imádság fejlődéslélektani aspektusai	Előadás Power Point-os bemutatóval Megbeszélés	
Vallásosság, spiritualitás és szubjektív jóllét kapcsolata	Előadás Power Point-os bemutatóval Megbeszélés	
Vallásosság, spiritualitás és érzelmi intelligencia kapcsolata	Előadás Power Point-os bemutatóval Megbeszélés	
Pozitív érzelmek hatása a kognícióra, a viselkedésre és az intellektuális erőforrásokra	Előadás Power Point-os bemutatóval Megbeszélés	
A megbocsátás teológiai, pedagógiai és pszichológiai összefüggései	Előadás Power Point-os bemutatóval Megbeszélés	
Az erkölcsi és vallásos fejlődés kapcsolata	Előadás Power Point-os bemutatóval Megbeszélés	
A pozitív projekció bibliai gyökerei	Előadás Power Point-os bemutatóval Megbeszélés	

Könyvészet

- Bernáth László, Révész György (szerk.): *A pszichológia alapjai*, Budapest, Tertia Kiadó, 1995.
- Boross Géza: *Katechétika – Egyetemi jegyzet*. Debrecen, Károli Gáspár Református Egyetem Hittudományi Karának Kari Tanácsa, 1998.
- Csík Vera: Spiritualitás, kapcsolatok, egészségfejlesztés. In: *Embertárs*. 4, 3, 2006.
- Emmons, R. A.: Is spirituality an Intelligence? Motivation, cognition, and the Psychology of Ultimate Concern. In: *The International Journal for the Psychology of Religion*. 10, 1, 2000.
- Fodor Gábor: Isten kezéből a gyeplőt... (Gondolatok a tanár –diák mítoszáról és a jézusi pedagógiáról. In: *Embertárs*. 2, 3, 2004.
- Fredrickson, B. L. & Levenson, R. W.: Positive emotions speed recovery from the cardiovascular sequelae of negative emotions. In: *Cognition and Emotion*. 2. 1998.
- Fredrickson, B. L.: What good are positive emotions? In: *Review of General Psychology*, 2, 1998.

- Fredrickson, B. L. és Joiner, T. : Positive emotions trigger upward spirals toward emotional well-being. In: *Psychological Science*. 2. 2002.
- Gombocz János: A mentálhigiénés képzettségű pedagógus. In: *Embertárs*. 3. 3. 2004.
- Gombos Katalin, Bányai Éva, Varga Katalin: A tanulás affektív pszichológiai nézőpontból. In: *Pedagógusképzés*. 7 (36), 2-3, 2009.
- Gyökössy Endre: *Életápolás*. Budapest, Kálvin János Kiadó, 1993.
- Jung, C. G.: *Gondolatok a vallásról és a kereszténységről*. Budapest, Kossuth Kiadó, 1996.
- Karácsony Sándor: *Ifjúság és hivatás*, Budapest, Református Zsinati Iroda Sajtóosztálya, 1991.
- Kulcsár Zsuzsanna: *Trauma feldolgozás és vallás*. Budapest, Trefort Kiadó, 2009.
- Mayer, J. D.: Spiritual intelligence or spiritual consciousness. In: *The International Journal for the Psychology of Religion*. 10, 1, 2000.
- Schweitzer, F.: Vallás és életút – *Vallási fejlődés és keresztényen nevelés gyermek- és ifjúkorban*. Budapest, Kálvin János Kiadó, 1999.
- Xeravits Ildikó: Ő nem az a véres Isten...Istenképek keletkezése és hatásai. In: *Embertárs*. 5, 4, 2007.
- Horváth-Szabó Katalin (Szerk): *Vallásosság és személyiség*. Pázmány Péter Katolikus Egyetem, Piliscsaba 2007.
- Albert-Lőrinc Márton: *A lélek párbeszéde. Az istenkép pszichológiai és dogmatikai alapjai*. Presa Universitara Clujeana, Cluj 2007.
- Horváth –Szabó Katalin(szerk): *Valláspszichológiai tanulmányok*. Akadémiai Kiadó, Budapest, 2003
- Antoine Vergote: *Bűntudat és vágy. A vallásos szemlélet torzulásai*. Semmelweis Egyetem-Párbeszéd Alapítvány, Budapest 2006.
- Matthias Hirsch: *Schuld und Schuldgefühl. Zur Psychoanalyse von Trauma und Introjekt*. Vandehoek-Ruprecht, Göttingen 1998.
- Kovács Szabolcs: A serdülők megtérési folyamatának intra-és interperszonális szempontjai és az érdelemadás dilemmája. In: *Studia Theologia Reformata Transylvania* 59/1-2, 2014.
- Kovács Szabolcs: A lelkiismeret pasztorálszichológiai szempontjai. Presa Universitara Clujeana, Cluj 2014.
- Kovács Szabolcs: A serdülők valóság-konstrukciója, az önészlelés problémája és a lelkigondozó életértelmezés. In: *Studia Reformata Transylvania* 61/2 2016.
- Kovács Szabolcs: A megtérés lélektanáni folyamatának pasztorálszichológiai horizontja. In: *Studia Reformata Transylvania* 61/1 2015.

9. Az episztemikus közösségek képviselői, a szakmai egyesületek és a szakterület reprezentatív munkáltatói elvárásainak összhangba hozása a tantárgy tartalmával.

A tantárgy a segítő szakmában dolgozók számára ad eligazítást, azáltal, hogy feltárja a vallásosság lélektani folyamatainak főbb jellemzőit, törvényszerűségeit, irányait és területeit.

10. Értékelés

Tevékenység típusa	10.1 Értékelési kritériumok	10.2 Értékelési módszerek	10.3 Aránya a végső jegyben
10.4 Előadás	Az előadás jegyzeteinek és a kiadott könyvészet ismerete	Vizsga	70%
10.5 Szeminárium / Labor	A szemináriumi órán való részvétel.	A bemutatásra és magára a szemináriumi dolgozatra adott jegy	30%
	A szemináriumi dolgozat elkészítése és bemutatása.		
10.6 A teljesítmény minimumkövetelményei			

5-10 oldalas szemináriumi dolgozat megírása (12-es betűkarakter, Times New Roman, másfeles sorköz)

Legalább 3 szakkönyv és 1 tanulmány felhasználása

A dolgozat Power Point-os bemutatása

Kitöltés dátuma

Előadás felelőse

Szeminárium felelőse

2021-10-04.

Lect. Dr. Kovács Szabolcs

Lect. Dr. Kovács Szabolcs

Az intézeti jóváhagyás dátuma

Intézetigazgató

.....

.....